

ОРГАНІЧНЕ САДІВНИЦТВО В УКРАЇНІ

С. В. Зубрицька, викладач I-ї категорії
Житомирський агротехнічний коледж, м. Житомир

В сучасних умовах екологічно чисті плоди цікаві споживачам, як в Україні так і в світі в цілому. Вирощування органічної продукції є новим, конкурентноспроможним, перспективним способом садівництва. На сьогоднішній день в Україні можна отримати якісний урожай плодових культур без використання пестицидів.

Тому основною метою органічного садівництва є виробництво екологічно безпечної продукції за рахунок повного усунення хімічних засобів захисту рослин і мінеральних добрив, особливо азотних. Але внаслідок відмови від застосування добрив і пестицидів урожайність в органічному саду різко знижується порівняно з інтенсивним садом. Наприклад, урожайність яблук в інтенсивному саду в середньому становить від 30 до 40 т/га. За такої врожайності й вихід товарних плодів є відповідним. В органічному саду врожайність тієї самої яблуні за використання всіх досягнень світової науки становить 10-12 т/га. Та в цьому випадку ми одержуємо екологічно чистий урожай.

Сучасне садівництво для створення органічного саду вимагає правильний підбір сортів. Не кожен сорт підходить для виробництва екологічно безпечної плодової продукції. На відміну від сортів, які використовують для інтенсивного садівництва, в органічному саду не обов'язково мають бути високопродуктивні сорти. Сорт для органічного саду повинен включати в себе комплекс господарсько-цінних ознак, зокрема: стійкість до грибкових хвороб, стійкість до екстремальних факторів навколишнього середовища (високі температури, водний дефіцит, приморозки) мати високу врожайність, якість плодів і технологічність. В органічному саду можна вирощувати сорти української, російської німецької, французької селекції резистентних до хвороб.

В Україні для вирощування органічних плодів, зокрема яблук, надають перевагу таким сортам: Флоріна, Топаз, Вільямс Прайд, Даринка, Імрус, Ліберті, Ревена, Пріам, Амулет, Фрідом, Гарант, Солнишко, Перлина Києва, Ретіна, Релінда, Реколор, Редфрі та ін.

Коротку характеристику деяких з цих сортів представлено в описах:

Флоріна. Пізньозимовий сорт французької селекції, отриманий за допомогою схрещувань з використанням сортів Ром Бьюті, Голден Делішес, Старкінг, Джонатан, *Malus floribunda* 821. Сорт імунний до парші, стійкість проти борошнистої роси середня, придатний для органічного садівництва. Дерево середньоросле з широкоокруглою досить загущеною формою. Кращі запилювачі: Пріам, Ліберті, Глостер. Плоди середніх розмірів, масою 110-140 грамів, однорічні, зрізано-циліндричної форми з широкими згладженими ребрами, світло-жовті з яскраво-червоним розмитим рум'янцем майже по всій поверхні і численними білими підшкірковими цяточками середнього розміру. М'якуш світло-жовтий, середньої щільності, соковитий, ароматний, пріснувато-

солодкого смаку. Плоди відзначаються високою транспортабельністю. Знімальна стиглість плодів настає наприкінці вересня – на початку жовтня. У холодильниках плоди зберігаються до червня.

Топаз. Пізньозимовий сорт чеської селекції, створено шляхом схрещування сортів Рубін і Ванда. Сорт імунний до парші, високостійкий до плодової гнилі, сприйнятливий до борошнистої роси середня, зимостійкий, придатний для органічного садівництва. Дерево середньоросле з округлою формою середньої загущеності. Кращими запилювачами є: Ревена, Флоріна, Чемпіон. Плоди середнього та більшого за середній розмір, масою 135-165 г, округлі, зеленувато-жовті з червоним плямисто-розмитим рум'янцем на фоні якого добре помітні темно-червоні штрихи. М'якуш кремовий, щільний, дуже соковитий, кисло-солодкого смаку. Сорт універсального призначення. Знімальна стиглість плодів настає наприкінці вересня. У холодильниках плоди зберігаються до 7 місяців.

Амулет. Пізньоосінній сорт, створено шляхом схрещування сортів Рубін і Прісцілла. Сорт імунний до парші, стійкий до борошнистої роси, зимостійкий, придатний для органічного садівництва. Дерево середньоросле, з міцною компактною широкоовальною кроною. Кращими запилювачами є Глостер, Флоріна. Плоди середні та великі 160-210 г, одномірні, широкоокругло-конічні, зеленувато-жовті, з інтенсивним темно-червоним розмитим рум'янцем майже на всій поверхні. М'якоть кремова, середньої щільності, дрібнозерниста, соковита, ароматна, відмінно кисло-солодкого смаку. Знімальна та споживча стиглість настає всередині вересня. В холодильній камері зі звичайною атмосферою плоди зберігаються до середини листопада. Придатні для переробки на високоякісний сік.

Даринка. Сорт селекції Дослідної станції помології ім. Л. П. Смиренка ІС НААН, створено шляхом схрещування сорту Смиренківець і пилку Лорд Ламбурне та Вагнера призове. Належить до групи сортів зимового строку досягання. Сорт високостійкий до парші та борошнистої роси, зимостійкий, придатний для органічного садівництва. Дерево помірної сили росту, з розлогою кроною. Плоди більші за середній розмір та великі, масою 190-210 г, кулясто-плескаті, злегка ребристі, жовто-зелені, із світлим оранжевим рум'янцем на незначній поверхні плоду. М'якуш зеленуватий, щільний соковитий, високих смакових якостей, кисло-солодкого смаку. Знімальна стиглість плодів настає в кінці вересня. У холодильниках плоди зберігаються до квітня-травня.

Вільямс Прайд. Літній сорт американської селекції, створено шляхом схрещування за участю сортів Уелсі, Ром Бьюті, Стар, Мелба, Ред Ром, Джонатан, Джуліред, Моліс Делішес. Сорт імунний до парші, стійкий до борошнистої роси, зимостійкий, придатний для органічного садівництва. Дерево середньоросле з широкоовальною кроною середньої загущеності. Кращі запилювачі: Папіровка, Джулія, Мелба. Плоди середніх розмірів, масою 120-160 г, округло-конічні, жовтувато-білі з інтенсивним темно-червоним штрихувато-розмитим рум'янцем майже на всій поверхні. М'якуш жовтувато-кремовий, щільний, дуже соковитий, кисло-солодкого смаку, дещо

терпкуватий. Знімальна стиглість плодів настає на початку серпня. У холодильниках плоди зберігаються до 2 місяців.

Ревена. Зимовий сорт німецької селекції, створено шляхом схрещування за участю сортів Кокс Оранж Пепін, Олденбург та імунний клон від *Malus floribunda*. Сорт імунний до парші, високостійкий проти збудників борошнистої роси, бактеріального опіку, зимостійкий, придатний для органічного садівництва. Дерево середньоросле з компактною овальною, не загущеною кроною. Кращі запилювачі: Едера, Флоріна, Ремо. Плоди середнього розміру, масою 145-180 г, одномірні, округло-конічні, подовжені, світло-зелені з рожевувато-червоним розмитим рум'янцем на більшій частині поверхні. М'якуш кремовий, щільний, соковитий, кисло-солодкого смаку. Сорт є відмінною сировиною для виробництва концентрованих соків. Знімальна стиглість плодів настає наприкінці вересня. У холодильниках плоди зберігаються до 6 місяців.

Висновок: органічне садівництво в Україні – це можливість вирощувати корисні для здоров'я фрукти, раціонально використовуючи природні ресурси. Це безперервне спостереження за відносинами між організмами і навколишнім середовищем, а також використання методів виробництва, що пропонує сама природа.